

SZANOWNI PAŃSTWO!

W ramach realizacji w roku 2017 projektów mających uświetnić stulecie niepodległości zrzeszonych w ogólnopolskim programie *Niepodległa*, chcielibyśmy zaprosić Państwa placówkę edukacyjną do czynnego udziału w dwóch projektach realizowanych na terenie Dolnego Śląska. Swoim zakresem tematycznym obejmują one wydarzenia roku 1917 w tym przede wszystkim niezwykłą sagę II Brygady Legionów oraz narodziny polskiej piłki ręcznej - szczypiorniaka w obozie internowania w Szczypiornie, gdzie przebywali rozbrojeni po tzw. kryzysie przysięgowym legionieści.

Nasze projekty zakładają przeprowadzenie na terenie dolnośląskich szkół cyklu zajęć dydaktycznych, mających stanowić uzupełnienie bądź wprowadzenie do tematu walki o niepodległość realizowanych w ramach programu nauczania. Zajęcia będą obejmować jedną godzinę lekcyjną dla szkół podstawowych oraz dwie godziny lekcyjne dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Zajęcia będą prowadzone przez wykwalifikowanych i doświadczonych pedagogów, dysponujących własnym scenariuszem zajęć, a także ubiorami z epoki.

Liczebność grupy powinna wynosić przynajmniej 10 osób oraz nie przekraczać liczby 50 osób.

Przeprowadzenie zajęć jest bezpłatne.

Koniecznym warunkiem jest przygotowanie niezbędnego zaplecza technicznego w postaci rzutnika multimedialnego oraz komputera/laptopa.

Realizowane w ramach projektów Wojewody „Sami przeciwko wszystkim” - niezwykła saga II Brygady Legionów” oraz „210 milionów Went później, czyli stulecie Szczypiorniaka w Polsce”.

Sfinansowano w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2021.

Projekt realizowany jest w okresie 1 października – 31 grudnia b.r.

Poniżej przedstawiamy Państwu scenariusze lekcji w rozróżnieniu poziomów nauczania.

SCENARIUSZ DLA KLAS SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

HASŁO PROGRAMOWE: Wiele dróg, jeden cel – Niepodległość.

POZIOM:

wiadomości

- Przybliżenie zagadnienia Wielkiej Wojny oraz jej konsekwencji w postaci odrodzenia się po 123 latach niepodległego państwa polskiego.
- Zapoznanie uczniów z podstawowymi wielkimi postaciami w historii Polski doby początku XX wieku oraz ich wkładu w powstanie i rozwój niepodległej państwowości.
- Wyjaśnienie czym jest niepodległość i jak ją rozumiało pokolenie bijące się o wolność.

umiejętności

- Kształcenie umiejętności samodzielnego i swobodnego wypowiadania się.
- Wzbogacenie i utrwalenie słownictwa związanego z omawianym okresem historycznym.
- Kształcenie analizy przyczynowo-skutkowej oraz możliwości wykorzystania nabytej wiedzy w praktyce.

CELE ZAJĘĆ:

- Doskonalenie u uczniów umiejętności logicznego myślenia i analizowania faktów
- w oparciu o kontekst historyczny.
- Rozwijanie umiejętności myślenia w kategoriach przyczynowo-skutkowych.
- Ćwiczenie sprawności w operowaniu poprawnym językiem polskim.
- Utrwalenie treści zawartych w podstawie nauczania z zakresu polskiego czynu niepodległościowego w pierwszej wojnie światowej.
- Pogłębienie zainteresowań.
- Kształcenie świadomej postawy patriotycznej.
- Rozwój myślenia krytycznego i historycznego.

METODY:

- Pogadanka z elementami dyskusji.
- Praca pod kierunkiem.
- Zorganizowanie turnieju w grze edukacyjno-historycznej.

TOK LEKCJI:

I. Czynności organizacyjno-porządkowe

II. Wprowadzenie do omawianego zagadnienia

1. Zademonstrowanie uczniom kompletnego umundurowania, wyposażenia i uzbrojenia polskiego legionisty z epoki.
2. Odsłuchanie nagrania Pieśni Legionów Polskich *My Pierwsza Brygada*.
3. Krótkie omówienie sytuacji politycznej w Europie w przededniu i w toku trwania pierwszej wojny światowej oraz miejsca sprawy polskiej w ówczesnej konfiguracji geopolitycznej.
4. Przedstawienie zasad gry edukacyjno-historycznej.
5. Przeprowadzenie turnieju.
6. Wyłonienie i nagrodzenie laureatów turnieju.

III. Część końcowa

1. Utrwalenie zdobytych w toku lekcji wiadomości.
2. Zakończenie zajęć.

SCENARIUSZ DLA KLASY II i III GIMNAZJUM (EW. 7 SZKOŁY PODSTAWOWEJ)

HASŁO PROGRAMOWE: Wiele dróg, jeden cel – Niepodległość.

POZIOM:

wiadomości

- Omówienie sytuacji politycznej Europy w latach 1914-1918.
- Zapoznanie uczniów z podstawowymi koncepcjami politycznymi polskich działaczy niepodległościowych oraz ich specyfiki w kontekście doboru sojuszy.
- Przybliżenie różnych spojrzeń na kwestię niepodległości w trakcie trwania pierwszej wojny światowej.

umiejętności

- Kształcenie umiejętności samodzielnego i swobodnego wypowiedzi.

- Wzbogacenie i utrwalenie słownictwa związanego z omawianym okresem historycznym.
- Kształcenie analizy przyczynowo-skutkowej oraz możliwości wykorzystania nabytej wiedzy w praktyce.

CELE ZAJĘĆ:

- Doskonalenie u uczniów umiejętności logicznego myślenia i analizowania faktów w oparciu o kontekst historyczny.
- Rozwijanie umiejętności myślenia w kategoriach przyczynowo-skutkowych.
- Ćwiczenie sprawności w operowaniu poprawnym językiem polskim.
- Utrwalenie treści zawartych w podstawie nauczania z zakresu polskiego czynu niepodległościowego w pierwszej wojnie światowej.
- Pogłębienie zainteresowań.
- Kształcenie świadomej postawy patriotycznej.
- Rozwój myślenia krytycznego i historycznego.

METODY:

- Pogadanka z elementami dyskusji.
- Praca z tekstem.
- Praca pod kierunkiem.
- Praca w grupach.

TOK LEKCJI:

I. Czynności organizacyjno-porządkowe

II. Wprowadzenie do omawianego zagadnienia

7. Zademonstrowanie uczniom kompletnego umundurowania, wyposażenia i uzbrojenia polskiego legionisty z epoki.
8. Odsłuchanie nagrania Pieśni Legionów Polskich *My Pierwsza Brygada*.
9. Krótkie omówienie sytuacji politycznej w Europie w przededniu i w toku trwania pierwszej wojny światowej oraz miejsca sprawy polskiej w ówczesnej konfiguracji geopolitycznej.

10. Omówienie ówczesnych koncepcji niepodległościowych polskich środowisk patriotycznych.
11. Praca w grupach. Uczniowie zostają podzieleni na trzy grupy reprezentujące środowiska niepodległościowego Królestwa Kongresowego, Cesarstwa Austro-Węgierskiego oraz polskiej emigracji. Na podstawie zdobytej wiedzy oraz wiedzy pozaźródłowej ich zadanie polega na zredagowaniu krótkiej odezwy do narodu polskiego, w której muszą zawrzeć kluczowe elementy charakteryzujące dane środowisko.
12. Odczyt opracowanych odezw i ich analiza pod kątem możliwości oddziaływania w realiach 1914 roku.

III. Część końcowa

3. Utrwalenie zdobytych w toku lekcji wiadomości.
4. Zakończenie zajęć.

SCENARIUSZ DLA KLAS PONADGIMNAZJALNYCH

HASŁO PROGRAMOWE: Wiele dróg, jeden cel – Niepodległość.

POZIOM:

wiadomości

- Omówienie sytuacji politycznej Europy w latach 1914-1918.
- Zapoznanie uczniów z podstawowymi koncepcjami politycznymi polskich działaczy niepodległościowych oraz ich specyfiki w kontekście doboru sojuszy.
- Przybliżenie różnych spojrzeń na kwestię niepodległości w trakcie trwania pierwszej wojny światowej.

umiejętności

- Kształcenie umiejętności samodzielnego i swobodnego wypowiedzi się.
- Wzbogacenie i utrwalenie słownictwa związanego z omawianym okresem historycznym.

- Kształcenie analizy przyczynowo-skutkowej oraz możliwości wykorzystania nabytej wiedzy w praktyce.

CELE ZAJĘĆ:

- Doskonalenie u uczniów umiejętności logicznego myślenia i analizowania faktów w oparciu o kontekst historyczny.
- Rozwijanie umiejętności myślenia w kategoriach przyczynowo-skutkowych.
- Ćwiczenie sprawności w operowaniu poprawnym językiem polskim.
- Utrwalenie treści zawartych w podstawie nauczania z zakresu polskiego czynu niepodległościowego w pierwszej wojnie światowej.
- Pogłębienie zainteresowań.
- Kształcenie świadomej postawy patriotycznej.
- Rozwój myślenia krytycznego i historycznego.

METODY:

- Pogadanka z elementami dyskusji.
- Praca z tekstem.
- Praca pod kierunkiem.
- Praca w grupach.

TOK LEKCJI:

- I. Czynności organizacyjno-porządkowe**
- II. Wprowadzenie do omawianego zagadnienia**
  1. Zademonstrowanie uczniom kompletnego umundurowania, wyposażenia i uzbrojenia polskiego legionisty z epoki.
  2. Odsłuchanie nagrania Pieśni Legionów Polskich *My Pierwsza Brygada*.
  3. Krótkie omówienie sytuacji politycznej w Europie w przededniu i w toku trwania pierwszej wojny światowej oraz miejsca sprawy polskiej w ówczesnej konfiguracji geopolitycznej.

4. Omówienie ówczesnych koncepcji niepodległościowych polskich środowisk patriotycznych.
5. Praca w grupach. Uczniowie zostają podzieleni na trzy grupy reprezentujące środowiska trzech zaborów pruskiego, austriackiego i rosyjskiego, którzy spotykają się na fikcyjnym zebraniu Sejmu Polskiego w Mysłowicach w tzw. Trójkącie Trzech Cesarzy, na którym muszą przekonać pozostałe ugrupowania do poparcia reprezentowanego przez swoje ugrupowania programu niepodległościowego. W tym celu muszą przygotować krótkie wystąpienie zawierające wskazane przez prowadzącego zajęcia elementy kluczowe oraz specyfikę danego środowiska. Funkcję Marszałka Sejmu pełni w obradach nauczyciel.
6. Analiza przygotowanych wystąpień pod kątem możliwości oddziaływania w realiach 1914 roku.

III. Część końcowa

1. Utrwalenie zdobytych w toku lekcji wiadomości.
2. Zakończenie zajęć.

Zajęcia prowadzą:

Piotr Galik (ur. 1964 we Wrocławiu) w latach 1984-1990 student historii i historii sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego, następnie asystent w Zakładzie Historii Gospodarczej, Demografii i Statystyki Instytutu Historycznego UWr. W okresie 1997-2007 freelancer w mediach elektronicznych, redaktor i autor tekstów wielu programów telewizyjnych. Od 2009 roku pracownik Gabinetu Kartografii Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. Autor podręcznika do nauki historii XIX i XX wieku dla licealistów, kilku książek i kilkudziesięciu artykułów, a także uczestnik ponad stu audycji radiowych, poświęconych popularyzacji historii. Uczestnik ruchu historii żywej, (najczęściej wciela się w postać kawalerzysty II Brygady Legionów Polskich). Od ponad ćwierćwiecza uczestniczy w działaniach Stowarzyszenia Miłośników Dawnej Barwy i Broni. Od początku lat 90 zaangażowany w działalność

społeczną na rzecz krzewienia tradycji polskich Kresów, członek honorowy Stowarzyszenia Miłośników Lwowa Leopoldis.

Przemysław Mandela (ur. 1987 w Wałbrzychu) absolwent Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego ze specjalizacją regionalistyki i militarystyki. Pracował jako koordynator regionalny Fundacji Wolność i Demokracja na Dolnym Śląsku przy organizacji biegów *Tropem Wilczym* oraz przy pracach archeologicznych na Ukrainie w ramach *Strażników Narodowej Pamięci*, gdzie poszukiwano mogił żołnierzy WP z września 1939 roku. Brał udział w akcjach pomocowych dla mniejszości polskiej na Ukrainie i Litwie. Współtwórca Grupy Edukacji Historycznej *Projekt Brygada*, z którą przeprowadzono rajd rowerowy szlakiem Brygady Świętokrzyskiej NSZ. Autor kilku artykułów o tematyce militarnej, z zamiłowaniem popularyzator historii w środowisku młodzieżowym i akademickim.

Aby zarezerwować termin zajęć w Państwa placówce edukacyjnej prosimy o kontakt z koordynatorem projektu Przemysławem Mandelą pod numerem telefonu 512 280 663 lub Panią Dominiką Arendt-Wittchen z Urzędu Wojewódzkiego d.wittchen@duw.pl.